

ТРАДИЦИИ И ОБИЧАИ НА ПЪРВИ МАРТ

Мартеницата е символ на мир и любов, на здраве и щастие. В белия цвят е втъкана чистотата и искреността на отношенията, а в червения – топлотата, на приятелството и взаимната обич.

Първите мартеници, предназначени за окичване на хората и добитъка, били само от усукан бял и червен конец. По-късно в някой области се прибавили златна или сребърна паричка, която служела за предпазване от болести. Чувството за красота и оригиналност повлияло значително върху облика на мартениците. Сега те са се превърнали в едно много изтънчено бижу.

ОБИЧАИ

Носенето на мартеници е български народен обичай. Баба Марта е един от най-почитаните български обичаи, запазил се от древността до наши дни. На 1 Март всеки подарява на своите близки специален амулет наречен мартеница, който ще го дари със здраве и сила през следващата година.

На този ден стопанката на дома ставала рано, измитала двора, запалвала буен огън и простирала или закачвала пред дома си червени престилки, пояси, прежди, черги или пресукани червени конци. Вярва се, че те пазят къщата, за да не влезе в нея зло - болести и немотия. Като ги видела, баба Марта щяла да се разсмее и да пекне слънце. За да не пада гръм, в някои добруджански села не тъкат, не трупат, не варят нищо. На огъня не слагат черни /опушени/ съдове, за да няма главни по растенията. В Родопите се гадае по първите дни на месеца за времето през годината. Има обичай, според който се гадае каква ще бъде годината за отделния човек, като си избере ден от март /в някои райони се гадае според рождената дата/.

Някои от обичаите на 1 март, свързани с изгонването на злите сили, включват палене на огън и изгаряне на сметта на двора, а след това всички прескачат жаравата.

Някъде възрастни жени не излизат извън дома, за да не срещнат Марта и да я разсърдят, тъй като тя ще се усмихне и времето ще е хубаво, ако я срещне млада жена или мома. На Марта жените не перат и не простират бели дрехи, за да не падат слани и градушки.

Децата като се събудят тичат да прескачат огъня, за да не ги вестява болест и да им е весело през цялата година. После им връзвали мартенички от усукани бели и червени конци. Когато долитала първата лястовичка или щъркел, децата сваляли мартеничките и ги закачали на първата клонка. Според едно поверие мартениците се слагат под камък и след девет дена се гледа, какво има под него. Ако са се настанили мравки ще е богатата годината с овце, ако пък има други по-едри буболечки – сполука с едър добитък и др.

